

Tuần: 16

Tiết: 31

BÀI 14: BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG VÀ NGUỒN LỢI THỦY SẢN

Thời gian thực hiện: 1 tiết

I. MỤC TIÊU

1. Về kiến thức:

- Nêu được vai trò, biện pháp bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản
- Có ý thức bảo vệ môi trường nuôi thủy sản và nguồn lợi thủy sản.

2. Về năng lực:

2.1. Năng lực chung

- Năng lực tự chủ, tự học: chủ động tích cực trong học tập và cuộc sống. Vận dụng linh hoạt những kiến thức, kỹ năng đã học vào việc nuôi thủy sản trong gia đình và địa phương
- Năng lực giao tiếp và hợp tác: biết trình bày ý tưởng, thảo luận những vấn đề của bài học và thực hiện có trách nhiệm phần việc của cá nhân, phối hợp tốt các thành viên trong nhóm.

2.2. Năng lực Công nghệ

- Nhận thức công nghệ: nhận thức được vai trò của môi trường, nguồn lợi thủy sản, biện pháp bảo vệ môi trường nguồn lợi thủy sản
- Sử dụng công nghệ: sử dụng được các biện pháp đã học vào thực tiễn bảo vệ môi trường, nguồn lợi thủy sản ở địa phương
- Đánh giá công nghệ: nhận xét đánh giá hành động hợp lý để bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản

3. Về phẩm chất

- Yêu nước: có ý thức tham gia vào việc bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản của đất nước.
- Chăm chỉ: có ý thức về nhiệm vụ học tập, ý thức vận dụng kiến thức, kỹ năng về việc bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản trong đời sống hằng ngày.
- Trách nhiệm: ý thức tìm hiểu và sẵn sàng tham gia vào các hoạt động tuyên truyền, chăm sóc, bảo vệ, phản đối những hành vi xâm hại môi trường nuôi thủy sản và nguồn lợi thủy sản.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Hình 14.1 đến hình 14.3 SGK
- Máy tính, tivi.

III. Tiến trình dạy học

1. Hoạt động: Mở đầu (5')

a) Mục tiêu: khơi gợi nhu cầu tìm hiểu các biện pháp bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản

b) Nội dung: GV yêu cầu HS thảo luận cặp đôi và trả lời câu hỏi sau:

Làm thế nào để bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản?

c) Sản phẩm: Câu trả lời của HS

Để bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản, cần:

- Bảo vệ môi trường thủy sản:

+ Xử lý nguồn nước

+ Quản lý nguồn nước

- Bảo vệ nguồn lợi thủy sản:

+ Sử dụng mặt nước nuôi thủy sản hợp lý, hiệu quả, bền vững.

+ Ứng dụng tiến bộ khoa học kỹ thuật

+ Có ý thức bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản

+ Thả các loại thủy sản quý hiếm

d) Tổ chức thực hiện:

- **GV giao nhiệm vụ:** GV yêu cầu thảo luận cặp đôi và trả lời câu hỏi như ở mục nội dung.

- **HS thực hiện nhiệm vụ:** HS thực hiện nhiệm vụ được giao suy nghĩ trả lời câu hỏi. GV theo dõi, hỗ trợ, gợi ý.

- **GV tổ chức báo cáo và thảo luận:** GV gọi 2 HS trả lời các câu hỏi; HS khác nhận xét và góp ý.

- **Kết luận:** GV nhận xét kết quả thực hiện nhiệm vụ của HS và chốt lại một số ý kiến cơ bản như dự kiến trong mục sản phẩm. GV dẫn dắt vào bài.

2. Hoạt động: Hình thành kiến thức mới (30')

2.1 Hoạt động 1: Tìm hiểu vai trò của việc bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản. (15')

a) Mục tiêu: Giúp HS nhận biết được vai trò của việc bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản

b) Nội dung: GV yêu cầu HS quan sát H14.1 SGK thảo luận nhóm và trả lời câu hỏi sau:

1. Các hiện tượng và hoạt động được minh họa trong Hình 14.1 tác động xấu tới môi trường và nguồn lợi thủy sản như thế nào?

2. Địa phương em ở có xảy ra những hoạt động và hiện tượng như Hình 14.1 không? Là học sinh, em cần phải làm gì để bảo vệ môi trường nuôi thủy sản?

Ô nhiễm môi trường nước do rác và nước thải

Đánh bắt bằng xung điện

Đánh bắt bằng chất nổ

Tàn phá rừng ngập mặn

Ảnh hưởng của biến đổi khí hậu

Hình 14.1. Một số nguyên nhân ảnh hưởng đến môi trường và nguồn lợi thủy sản

3. Khi nuôi thủy sản, nếu sử dụng lượng thức ăn quá nhiều so với nhu cầu của thủy sản nuôi sẽ gây tác hại đến thủy sản và ảnh hưởng đến môi trường nuôi như thế nào?

c) Sản phẩm: câu trả lời của học sinh

1. Các hiện tượng và hoạt động được minh họa trong Hình 14.1 tác động xấu tới môi trường và nguồn lợi thủy sản như thế nào?

Trả lời:

Các hiện tượng và hoạt động được minh họa trong Hình 14.1 tác động xấu tới môi trường và nguồn lợi thủy sản:

- Sự ô nhiễm môi trường và nguồn nước nuôi thủy sản, quá trình nuôi trồng thủy sản không đúng kỹ thuật -> gây ảnh hưởng xấu đến sự sinh trưởng và phát triển của thủy sản.

- Các hoạt động đánh bắt mang tính hủy diệt, phá hoại rừng đầu nguồn hay rừng ngập mặn, ngăn sông, đắp đập -> làm phá vỡ hệ sinh thái, làm giảm thành phần giống, loài dẫn đến tổn thất nguồn lợi thủy sản.

2. Địa phương em ở có xảy ra những hoạt động và hiện tượng như Hình 14.1 không? Là học sinh, em cần phải làm gì để bảo vệ môi trường nuôi thủy sản?

Ô nhiễm môi trường nước do rác và nước thải

Đánh bắt bằng xung điện

Đánh bắt bằng chất nổ

Tàn phá rừng ngập mặn

Ảnh hưởng của biến đổi khí hậu

Hình 14.1. Một số nguyên nhân ảnh hưởng đến môi trường và nguồn lợi thủy sản

Trả lời:

Là học sinh, để bảo vệ môi trường nuôi thủy sản, em cần:

- Không xả rác xuống sông hồ ao biển
- Khuyến khích mọi người bảo vệ môi trường nước
- Ngăn chặn những hành vi phá hoại, làm ô nhiễm môi trường nước.
- Báo cáo với cơ quan chức năng, đề xuất biện pháp ngăn chặn với những trường hợp làm ảnh hưởng xấu tới môi trường nuôi thủy sản.

3. Khi nuôi thủy sản, nếu sử dụng lượng thức ăn quá nhiều so với nhu cầu của thủy sản nuôi sẽ gây tác hại đến thủy sản và ảnh hưởng đến môi trường nuôi như thế nào?

Trả lời:

Tác hại đến thủy sản và ảnh hưởng đến môi trường nuôi khi nuôi thủy sản, nếu sử dụng lượng thức ăn quá nhiều so với nhu cầu của thủy sản nuôi:

- Ảnh hưởng đến sự tăng trưởng và hệ số thức ăn của thủy sản.
- Làm đáy ao mau dơ, tảo dễ bùng phát mạnh, thủy sản dễ bị stress và yếu do khí độc sinh ra từ đáy ao.
- Tăng chi phí sản xuất, dư thừa chất dinh dưỡng gây ô nhiễm môi trường từ đó tác động tiêu cực đến sự tăng trưởng của thủy sản nuôi.
- Gây lãng phí thức ăn cũng như giảm lợi nhuận cho bà con nuôi thủy sản.

d) Tổ chức thực hiện:

- **GV giao nhiệm vụ học tập:** GV yêu cầu HS quan sát H.14.1 SGK thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi như ở mục nội dung

- **HS thực hiện nhiệm vụ:** HS thực hiện nhiệm vụ được giao suy nghĩ trả lời câu hỏi. GV theo dõi, hỗ trợ, gợi ý.

- **GV tổ chức báo cáo và thảo luận:** GV gọi 2 HS trả lời các câu hỏi; HS khác nhận xét và góp ý.

- **Kết luận:** Bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản nhằm đảm bảo thủy sản sinh trưởng, phát triển tốt, không bệnh tật tạo thực phẩm sạch, đồng thời góp phần bảo tồn nguồn lợi thủy sản và bảo vệ môi trường sống trên Trái Đất.

2.2 Hoạt động 2: Tìm hiểu về biện pháp bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản (15')

a) Mục tiêu: Giúp HS nhận biết các biện pháp bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản

b) Nội dung: GV yêu cầu HS làm việc theo nhóm và trả lời các câu hỏi:

1. Vì sao việc cấm huỷ hoại các sinh vật cảnh đặc trưng, bãi đẻ, nơi sinh sống của động vật đáy lại có tác dụng bảo vệ môi trường nuôi thủy sản?
2. Vì sao phải xây dựng ý thức trong cộng đồng về bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản?
3. Địa phương của em thực hiện việc bảo vệ môi trường nước hoặc bảo vệ nguồn lợi thủy sản như thế nào?

c) Sản phẩm: câu trả lời của học sinh:

1. Vì sao việc cấm huỷ hoại các sinh vật cảnh đặc trưng, bãi đẻ, nơi sinh sống của động vật đáy lại có tác dụng bảo vệ môi trường nuôi thủy sản?

Trả lời:

Việc cấm huỷ hoại các sinh vật cảnh đặc trưng, bãi đẻ, nơi sinh sống của động vật đáy lại có tác dụng bảo vệ môi trường nuôi thủy sản bởi vì: Nếu chúng ta huỷ hoại môi trường của chúng sẽ gây ra mất cân bằng môi trường và ô nhiễm nguồn nước. Môi trường nước không sạch các loài thủy sản sẽ không thể sống được.

2. Vì sao phải xây dựng ý thức trong cộng đồng về bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản?

Trả lời:

Phải xây dựng ý thức trong cộng đồng về bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản là vì: Nguồn lợi thủy sản có vai trò rất quan trọng đối với cuộc sống con người. Nó là nguồn thức ăn và đóng vai trò quan trọng trong việc phát triển kinh tế. Bảo vệ môi trường thủy sản cũng chính là biện pháp để đảm bảo đời sống của chúng ta.

3. Địa phương của em thực hiện việc bảo vệ môi trường nước hoặc bảo vệ nguồn lợi thủy sản như thế nào?

Trả lời:

Địa phương của em thực hiện việc bảo vệ môi trường nước hoặc bảo vệ nguồn lợi thủy sản

- Tận dụng tối đa diện tích mặt nước nuôi thủy sản.

- Cải tiến và nâng cao các biện pháp nuôi thủy sản
- Chọn những loại cá có tốc độ lớn nhanh, hệ số thức ăn thấp.
- Có biện pháp bảo vệ nguồn lợi thủy sản.

d) Tổ chức thực hiện:

- **GV giao nhiệm vụ học tập:** GV yêu cầu HS thảo luận nhóm trả lời các câu hỏi như ở mục nội dung

- **HS thực hiện nhiệm vụ:** Học sinh hoạt động thảo luận nhóm để đưa ra câu trả lời. GV theo dõi, hỗ trợ, gợi ý.

- **GV tổ chức báo cáo và thảo luận kết quả:** Các nhóm báo cáo kết quả. Các nhóm khác nhận xét, đánh giá đi đến kết luận.

- Kết luận:

+ Các biện pháp bảo vệ môi trường thủy sản như: xử lý nguồn nước, quản lí môi trường nuôi.

+ Các biện pháp bảo vệ nguồn lợi thủy sản là sử dụng mặt nước nuôi thủy sản hợp lí, nghiêm cấm đánh bắt hủy diệt, ứng dụng các tiến bộ khoa học trong nuôi thủy sản, có ý thức bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản, tăng cường bảo tồn và phục hồi các hệ sinh thái.

3. Hoạt động 3: Luyện tập (5 phút)

a) Mục tiêu: Giúp HS củng cố khắc sâu kiến thức đã học về bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản.

b) Nội dung: GV yêu cầu HS thảo luận theo nhóm (6 HS) trong thời gian 10 phút rồi trả lời các câu hỏi sau:

1. Trong đợt tập huấn về phương pháp sử dụng thức ăn nuôi tôm, gia đình bác Ngọc được cán bộ hướng dẫn sử dụng thức ăn phải đúng giai đoạn, đúng lượng, đúng kĩ thuật cho ăn để tôm phát triển tốt, cho năng suất cao. Theo em, khi sử dụng thức ăn không đúng lượng sẽ gây ra hậu quả gì cho thủy sản và môi trường nước nuôi thủy sản?

2. Hằng năm, một số địa phương thường tổ chức hoạt động:” Thả cá bản địa, quý hiếm về thiên nhiên”. Em hãy cho biết tác dụng của hoạt động này.

c) Sản phẩm: Câu trả lời của học sinh

1. Trong đợt tập huấn về phương pháp sử dụng thức ăn nuôi tôm, gia đình bác Ngọc được cán bộ hướng dẫn sử dụng thức ăn phải đúng giai đoạn, đúng lượng, đúng kĩ thuật cho ăn để tôm phát triển tốt, cho năng suất cao. Theo em, khi sử dụng thức ăn không đúng lượng sẽ gây ra hậu quả gì cho thủy sản và môi trường nước nuôi thủy sản?

Trả lời:

khi sử dụng thức ăn không đúng lượng sẽ gây ra hậu quả:

- Ảnh hưởng đến sự tăng trưởng và hệ số thức ăn của thủy sản.

- Làm đáy ao mau dơ, tảo dễ bùng phát mạnh, thủy sản dễ bị stress và yếu do khí độc sinh ra từ đáy ao.
- Tăng chi phí sản xuất, dư thừa chất dinh dưỡng gây ô nhiễm môi trường từ đó tác động tiêu cực đến sự tăng trưởng của thủy sản nuôi.
- Gây lãng phí thức ăn cũng như giảm lợi nhuận cho bà con nuôi thủy sản.

2. Hằng năm, một số địa phương thường tổ chức hoạt động:” Thả cá bản địa, quý hiếm về thiên nhiên”. Em hãy cho biết tác dụng của hoạt động này.

Trả lời:

Thả cá bản địa về thiên nhiên để tái tạo các loài cá bản địa, quý hiếm; các loài cá có giá trị kinh tế cao đang bị khai thác quá mức nhằm góp phần bổ sung quần đàn, tạo ra sự cân bằng sinh thái, đa dạng các giống loài thủy sản trong tự nhiên, bảo tồn nguồn lợi thủy sản.

d) Tổ chức thực hiện:

- **GV giao nhiệm vụ học tập:** GV yêu cầu HS trả lời các câu hỏi như ở mục nội dung

- **HS thực hiện nhiệm vụ:** HS thực hiện nhiệm vụ được giao suy nghĩ trả lời câu hỏi. GV theo dõi, hỗ trợ, gợi ý.

- **GV tổ chức báo cáo và thảo luận:** GV gọi 2 HS trả lời các câu hỏi; HS khác nhận xét và góp ý.

- **Kết luận:** như trong mục sản phẩm

4. Hoạt động 4: Vận dụng (5')

a) Mục tiêu: Giúp HS củng cố và vận dụng những kiến thức, kĩ năng vận dụng kiến thức, kĩ năng đã học vào thực tế bảo vệ môi trường và nguồn lợi thủy sản.

b) Nội dung: GV yêu cầu HS về nhà làm việc cá nhân hoàn thành bài tập.

Nếu tham gia nuôi thủy sản, gia đình em sẽ áp dụng các biện pháp bảo vệ môi trường như thế nào để góp phần làm giảm thiểu ô nhiễm nước nuôi?

c) Sản phẩm học tập: Dự kiến câu trả lời của học sinh

Nếu tham gia nuôi thủy sản, gia đình em sẽ áp dụng các biện pháp bảo vệ môi trường như thế nào để góp phần làm giảm thiểu ô nhiễm nước nuôi?

Trả lời:

Nếu tham gia nuôi thủy sản, gia đình em sẽ áp dụng các biện pháp bảo vệ môi trường để góp phần làm giảm thiểu ô nhiễm nước nuôi là:

- Lắng (lọc) lọc nước bằng bể lọc lớn, có thể tích từ 200 đến để chứa nước. Sau 2 đến 3 ngày. Các chất lắng đọng ở phía đáy ao. Nước sạch phần trên dùng để nuôi cá.
- Dùng hoá chất khử độc như: Khí clo, vôi clorua, formon...
- Tăng cường sục khí -> Tháo bớt nước cũ và thêm nước sạch

4.4. Tổ chức thực hiện:

Giao nhiệm vụ học tập: GV yêu cầu HS ghi nhiệm vụ vào vở như phần nội dung

Thực hiện nhiệm vụ: HS về nhà tự hoàn thiện bài tập.

Báo cáo, thảo luận: Đầu giờ của tiết học sau GV yêu cầu một số bạn trình bày bài làm của mình. HS khác nhận xét, bổ sung (nếu có).

Kết luận, nhận định: GV nhận xét phần trình bày của HS, ghi nhận, đánh giá các bài làm mà HS đã trình bày.

Yêu cầu học sinh về nhà tự học nội dung

Đọc và tìm hiểu trước bài ôn tập.

.....oo0oo.....

Giáo viên

**DUYỆT
TỔ CHUYÊN MÔN**

NHÀ TRƯỞNG

Nguyễn Thị Chiến

Người duyệt: **Nguyễn Thị Quỳnh Thoa**
Chức vụ: Tổ trưởng chuyên môn
Đơn vị: THCS Ngô Mây
Thời gian ký: 25/11/2022 8:35 AM

TRƯỜNG THCS NGÔ MÂY	
ĐÃ PHÊ DUYỆT	KT. HIỆU TRƯỞNG PHÓ HIỆU TRƯỞNG
	 Phan Văn Phú